

mol., 24: 48-49). Pierwsze stwierdzenie z Świąciechowa (okolice Leszna) (SZULCZEWSKI 1922: Prace Kom. Mat.-Przyr. PTPN, B, 3-4: 183-243), zostało zakwestionowane z powodu braku okazów dowodowych. Gatunek ciepłolubny o ciekawej biologii, z późnym okresem pojawu imago, przypadającym na sierpień–wrzesień. Napotykaną na nasłonecznionych, nie remontowanych ścianach budynków, murach, skrajach dróg.

Poniżej prezentuję nowe stanowisko *Sitaris muralis* (drugie w Beskidzie Wschodnim):
– Brzozów (UTM: EA70), 28 VIII 2000 – 1 ex., na rozsypanych się ścianie budynku, stanowisko o wystawie południowej, leg. et coll. D. TWARDY.

Dariusz TWARDY, Brzozów

608. Współczesne stwierdzenia *Chrysochus asclepiadeus* (PALLAS, 1773) (Coleoptera: Chrysomelidae: Eumolpinae) w Polsce

Current localities of *Chrysochus asclepiadeus* (PALLAS, 1773) (Coleoptera: Chrysomelidae: Eumolpinae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Chrysomelidae, *Chrysochus asclepiadeus*, faunistics, Poland.

Obszar rozszedlenia *Chrysochus asclepiadeus* (PALL.) obejmuje znaczną część Europy i sięga Azji Środkowej. Północna granica zasięgu przebiega w Europie przez północną Francję, środkowe Niemcy, południową i wschodnią Polskę, Białoruś, Litwę i Łotwę (ALEKSANDROVICH i in. 1996: Catalogue of Coleoptera (Insecta) of Belarus, Minsk. 103 ss.; TAMUTIS i in. 2011: ZooKeys, 121: 1-494; TELNOV 2004: Check-list of Latvian beetles (Insecta: Coleoptera), Vol. 1, Riga. 115 ss.; WARCHAŁOWSKI 1993: Fauna Polski, 15: 1-278). Granica południowa biegnie przez środkowe Włochy, Bośnię i Bułgarię. Ponadto podawany z wyspy Samos i Syrii (WARCHAŁOWSKI 1993: ibid.). W Polsce znane są stanowiska tego gatunku z Suwalszczyzny, Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej, Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej, Wyżyny Lubelskiej, Rabki (Beskid Zachodni) i Beskidu Wschodniego (BARTKOWSKA 1994: Fragm. faun., 37: 201-210; BURAKOWSKI i in. 1990: Kat. Fauny Pol., XXIII, 16: 1-279; SZYMCZAKOWSKI 1960: Pol. Pismo Ent., 30: 173-242; WARCHAŁOWSKI 1993: ibid.; WĘGRZECKI 1963: Fragm. faun., 11: 1-19). Większość danych faunistycznych z Polski dotyczy jednak początku XX, a nawet końca XIX wieku, zatem wymagają potwierdzenia nowymi materiałami (BURAKOWSKI i in. 1990: ibid.). Omawiany gatunek zasiedla nasłonecznione stanowiska, występuje na skałkach wapiennych i w ich sąsiedztwie, na brzegach lasów i zarośli, także w widnych dąbrowach (BURAKOWSKI i in. 1990: ibid., SZYMCZAKOWSKI 1960: ibid.). Jego rośliną żywicielską jest ciemiężyk białokwiatowy – *Vincetoxicum hirundinaria* MED. (BURAKOWSKI i in. 1990: ibid., WARCHAŁOWSKI 1971: Klucze oznacz. Owad. Pol., XIX, 94a: 1-113; WARCHAŁOWSKI 1993: ibid.). *Chrysochus asclepiadeus* jest w Polsce chrząszczem rzadko spotykanym, został umieszczony (pod starą nazwą *Eumolpus asclepiadeus*) na polskiej czerwonej liście zwierząt w kategorii NT (PAWŁOWSKI i in. 2002: [W:] GŁOWACIŃSKI (red.): Czerwona Lista Zwierząt Ginących i Zagrożonych w Polsce, Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków: 88-110). Mimo, iż ciemiężyk jest w naszym kraju szeroko rozmieszczoną i dość pospolitą rośliną, to chrząszcz ten występuje bardzo lokalnie, należy więc przypuszczać, iż istnieje jeszcze inny czynnik ograniczający niż tylko roślina żywicielska (L. BOROWIEC – inf. ustna).

Poniżej podajemy dane dotyczące 3 stanowisk *Chrysochus asclepiadeus*, które można uznać za współczesne:

– Nizina Wielkopolsko-Kujawska: Gniewkowo vic. (UTM: CD26), 11 VIII 1978 – 1 ex., leg. J. M. GUTOWSKI, coll. L. BOROWIEC; Toruń - Glinki vic. (CD37), 17 VIII 2011 – 3 exx. (2 exx. in copula), 26 VIII 2011 – 3 exx. (2 exx. in copula), Góra Żymińskiego vic. na tere-

nie poligonu artyleryjskiego (projektowany obszar Natura 2000 „Wydmy Kotliny Toruńskiej”), na roślinie żywicielskiej, leg. M. KRZYŻYŃSKI et B. PACUK, coll. B. PACUK, M. KRZYŻYŃSKI et R. ŚCIBIOR.

Na podstawie okazu z Gniewkowa *Chrysochus asclepiadeus* został po raz pierwszy wykazany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (BURAKOWSKI i in. 1990: *ibid.*), jednak bez podania szczegółowych danych. Dzięki uprzejmości prof. dr hab. L. BOROWCA dane te przedstawiamy w tym miejscu. W bliskim sąsiedztwie położone jest stanowisko odkryte przez autorów (na terenie poligonu artyleryjskiego), wcześniejsze stanowisko znajduje się poza poligonem (w linii prostej oddalone jest o ok. 12 km). Wskazuje to na możliwe szersze rozmieszczenie *Chrysochus asclepiadeus* na terenach położonych na południe od Torunia i pozwala mieć nadzieję na odnalezienie kolejnych stanowisk tego rzadkiego chrząszcza w odpowiednich dla niego siedliskach na tym obszarze. Nowe miejsce występowania odkryte przez autorów znajduje się na niewielkim wzniesieniu, nieznacznie nachylnym w kierunku południowo-wschodnim. Wzniesienie porośnięte jest głównie przez żarnowiec miotlasty – *Cytisus scoparius* (L.) LINK i wrzos – *Calluna vulgaris* (L.) HULL, miejscami także przez nalot topoli osiki – *Populus tremula* L. i sosny zwyczajnej – *Pinus sylvestris* L. W runie obecne są jastrzębiec kosmaczek – *Hieracium pilosella* L., kocanki piaszkowe – *Helichrysum arenarium* (L.) MOENCH, dziewanna – *Verbascum* sp., dziurawiec – *Hypericum* sp., trzcinnik piaszkowy – *Calamagrostis epigeios* (L.) ROTH i szczytliha siwa – *Corynephorus canescens* L. Występują też płaty chrobotka – *Cladonia* sp. oraz piaszczyste płaty pozbawione roślinności. *Vincetoxicum hirundinaria* rośnie na wzniesieniu pojedynczo – autorom udało się odnaleźć 7 osobników tej rośliny, przeważnie na nieporośniętych, piaszczystych płatach. Obecność i żerowanie *Chrysochus asclepiadeus* stwierdzono na dwóch z nich.

– Wyżyna Lubelska: Tarnogóra (FB54), 26 VII 1987 – 6 exx., 15 VI 1989 – 1 ex., leg. L. BOROWIEC; 25 VI 1997 – 2 exx., na roślinie żywicielskiej, leg. E. PIETRYKOWSKA-TUDRUJ. Gatunek ten był już podawany ogólnikowo z Wyżyny Lubelskiej (BARTKOWSKA 1994: *ibid.*) na podstawie okazów zebranych przez prof. dr hab. L. BOROWCA, dzięki jego uprzejmości podajemy tutaj szczegółowe dane. Uzupełniamy to o dane dotyczące okazów zebranych w okresie późniejszym na tym samym stanowisku przez dr E. PIETRYKOWSKĄ-TUDRUJ.

Dziękujemy serdecznie prof. dr hab. Lechowi BOROWCOWI, dr Ewie PIETRYKOWSKIEJ-TUDRUJ i dr Radosławowi ŚCIBIOROWI za dane i informacje wykorzystane w tej notatce, a także panu inż. Stanisławowi SŁOMIŃSKIEMU, Nadleśniczemu Nadleśnictwa Gniewkowo, za umożliwienie nam prowadzenia badań faunistycznych na terenie poligonu artyleryjskiego.

Bartłomiej PACUK, Maciej KRZYŻYŃSKI, Zakł. Ekol. Zwierząt UMK, Toruń

609. Nowe stanowiska *Laena reitteri* WEISE, 1877 (Coleoptera: Tenebrionidae: Lagriinae) w Polsce

New records of *Laena reitteri* WEISE, 1877 (Coleoptera: Tenebrionidae: Lagriinae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Tenebrionidae, Lagriinae, *Laena reitteri*, new records, SE Poland.

Laena reitteri WEISE, 1877 to rzadko poławiany gatunek górski. W Polsce ma zasięg występowania ograniczony do 3 krain południowo-wschodnich: Beskidu Zachodniego, Beskidu Wschodniego (BURAKOWSKI i in. 1987: *Kat. Fauny Pol.*, XXIII, 14: 1-309; IWAN i in. 2010: *Fragm. faun., Mus. Zool. Pol.*, 53, 1: 7) i Bieszczadów (BYK 2008: *Wiad. entomol.*, 27, 3: 172).